

יבמות יב: (ש6) עד יג: (הנקודתיים ש2 ברחבות)

ביאורי מושגים

סימני בגרות - אדם מוגדר כבוגר מהרגע שבו הוא מסוגל להוליד. התורה קובעת שיכולתו של האדם להוליד היא זאת שמגדירה אותו כאדם בוגר שיש לו מעמד עצמאי. בדרך כלל אנו יודעים שאיש או אישה הם בוגרים לפי סימני הבגרות שמופיעים בגופם. עם זאת, אישה שהולידה - מוגדרת כבוגרת, גם אם לא הופיעו סימנים אצלה כיוון שעצם הלידה מגדירה אותה כבוגרת (זאת אחת הדעות, בגמרא מובאת דעה נוספת הקובעת שאם אישה הולידה בטוח שהיו לה סימנים אלא שהם כנראה נפלו - ובגלל הסימנים הללו היא מוגדרת כבוגרת)

ברייתא

נשים שסכנה להם אם יתעברו (קטנה, מעוברת ומניקה):
ר' מאיר: ישמשו עם מוך דחוק,
חכמים: ישמשו כרגיל (ו'מן השמים ירחמו')

קושיה

מהברייתא משמע: שקטנה יכולה להוליד,
ממשנתינו משמע: שקטנה אינה יכולה להוליד (כתוב במשנה שאין מצב שבו חמות ממאנת - מכאן שמי שילדה (חמות) לא יכולה להיות קטנה (למאן))

תשובות

דחיה: מהמשנה משמע שקטנה יכולה ללדת ורק לא יכולה למאן.

א. קטנה לא יכולה להוליד (וכוונת הברייתא היא שאם הקטנה תתעבר היא תמות בודאות)

מדוע אחרי הלידה היא כבר אינה קטנה?
ר"ס: הלידה הופכת אותה למבוגרת
ר"ז: הלידה מעידה שהיו סימנים והם נשרו

ב. כשקטנה יולדת היא אינה קטנה (ולכן אין מצב שבו חמות ממאנת)

ציטוט מהמשנה

הקרובות פוטרות את צרותיהן - ואת צרות צרותיהן - עד עולם.

מניין שגם **צרות הצרות** מופקעות לחלוטין מייבום?

ר' יהודה: 'צרות' - לרבות את כל הצרות

ר' אשי: סברא (הצרה הראשונה הופכת להיות ערה - ולכן צרתה אסורה גם כן)

ברייתא

קרובה שמתה לפני שצרתה התחתנה:
 הצרה מותרת

ציטוט מהמשנה

קרובה שמתה לפני שנפלה לייבום:
 צרתה מותרת

ר' ירמיה: המשנה והברייתא חלוקות (לפי המשנה הרגע הקובע הוא מיתת הבעל לפי הברייתא הרגע הקובע הוא הנישואין עם הקרובה)

רבא: המשנה היא המשך של הברייתא (ובתחילה הבאנו בברייתא דין אחד ואחר כך הבאנו במשנה דין מחודש יותר)

ציטוט מהמשנה

קרובה שמיאנה לפני שנפלה לייבום:
צרתה מותרת

מדוע הקרובה אינה יכולה למאן עכשיו (אחרי מיתת הבעל):

ר' אושעיא: כיוון שלא ניתן למאן ביבם (אלא רק בבעל)

הסבר חלופי: ניתן למאן ביבם - אבל כיון שצרתה נראית כצרת קרובתה - חכמים אסרו

משנה

צרת קרובה

א. במקרה רגיל - מותרת,

ב. כשיש ייבום - ב"ש: מותרת, (והייבת בייבום או חליצה)
ב"ה: אסורה (ופטורה מייבום וחליצה)

למרות המחלוקת הקשה - שררו בין ב"ה לב"ש יחסי אהבה והערכה
לכן הם לא נמנעו מלישא נשים זה מזה, ולקחת אוכל זה מזה.

לכן קרובות אלו (שאינן מצב בו יתחתנו עם אחיו) - אף פעם אינן אוסרות את צרותיהן:
א. אמו, אשת אביו,
ב. אחות אביו, אחותו מאביו,
ג. אשת אחי אביו, ואשת אחיו מאביו

המשנה קבעה שלפי ב"ה גם אם הצרה נחלצה היא כשרה לכהונה - כדי ללמדנו ששיטת ב"ש נדחתה לחלוטין - ואפילו לא צריך שהצרות יחלצו לחומרא

החולצה' - מכאן שיש מצב שבו האישה הפנימית (הקרובה) אסורה אבל האישה החיצונית (צרת הקרובה) מותרת,
אישה זר - אסור לשומר היבם להתחתן עם אדם זר (עד שמתייבמת או חולצת לאחד האחים) והקידושין לא תופסים.

תגובת ב"ה: מ'החוצה' לומדים שגם אם שומרת היבם היתה רק מאורסת - אסור לה להתחתן עם אדם זר
תגובת ב"ש: דין זה נלמד מהאות ה' שמילה החוצה

מבחינת האח המדובר:
א. בתו (שנשואה לאחיו) - אינה מוגדרת 'אשת אחיו' (כיוון שמעמד 'אשת אח' לא חל על מעמד 'בתו' שכבר קיים)
ב. אם בתו אינה אשת אחיו - הרי שצרת בתו אינה צרתה
ג. לכן הצרה מותרת.

הדגמנו את הדברים על בתו אבל הדברים תקפים על כל קרובה שהיא